

Zveza zgodovinskih društev Slovenije podeljuje častno članstvo dr. Nevenki Troha, na podlagi njenih raziskovalnih dosežkov na področju sodobne zgodovine, njene vloge pri povezovanju italijanskega in slovenskega zgodovinopisja ter njenega aktivnega delovanja v ZZDS, ki jo je vodila v letih 2006–2008, ko je mdr. organizirala 34. zborovanje slovenskih zgodovinarjev in zgodovinarjev, ter v Zgodovinskem društvu Ljubljana, ki mu je predsedovala več mandatov.

Prodorni opus doktorice Nevenke Troha zaznamujejo dolgoletne izkušnje z delom kot arhivistka, raziskovalka in muzealka, med drugim desetletje direktorica Revirskega muzeja v Trbovljah.

Že kot arhivistka je začela z obsežnim raziskovalnim delom, kot nadgradnja svojega urejanja gradiva t. i. projugoslovanskih političnih organizacij v Julijski krajini in na Svobodnem tržaškem ozemlju od sredine 40. let 20. stoletja do leta 1954. Na podlagi bogatih izkušenj raziskav travmatičnih tem, mdr. zgodovine internacij, fojb, poveljnega izseljevanja Italijanov iz slovenske Istre, narodnostno in ideološko zaznamovanih spopadov, je na podlagi večletnega raziskovanja v arhivih v Sloveniji in tujini nastala njena klasična monografija *Komu Trst: Slovenci in Italijani med dvema državama*, ki obravnava slovensko-italijanske odnose v Coni A Julijske krajine. V njej se, kot v *Prispevkih za novejšo zgodovino* (1999) ugotavlja Milan Pahor, ob osvetljevanju projugoslovanskega, proitalijanskega, slovenskega katoliškega tabora ter razlik in sprememb znotraj njih, »vedno znova kaže ugotovitev, da je bilo celotno vprašanje Trsta takrat izredno zapleteno. Na drugi strani pa se nakazuje prepletenost: mednarodna dimenzija, politika velesil, krajevna politika, utrip organizacij in političnih strank,« ideologije, gospodarstvo, migracije in drugo. Knjiga obravnava Slovence in Italijane, na podlagi slovenskih in italijanskih virov.

Izstopajoče kakovostna je denimo tudi objava dr. Troha v knjigi *Fojbe*, kjer avtorica »na podlagi kritično pretresenih arhivskih virov, s hladnim racionalnim pristopom« stremi k objektivni resnici. »Troha se izkrivljenim zgodovinskim interpretacijam zoperstavi z odličnim poznavanjem arhivskega gradiva in celovitim orisom dogajanj maja in junija 1945 na Goriškem in Tržaškem,« kot v *Prispevkih za novejšo zgodovino* (2012) ugotavlja Žiga Koncilija. Objave dr. Troha obravnavajo še številna druga vprašanja, med drugim drugo svetovno vojno na Slovenskem, po upokojitvi pa je prevedla v slovenščino več tehničnih monografij italijanskega sodobnega zgodovinopisja.

Temeljna dela dr. Troha o italijansko-slovenski zgodovini so izšla v slovenščini in italijanščini, avtorica je s prispevki sodelovala na številnih znanstvenih srečanjih v obeh državah. V letih 1993–2000 je bila magistrica, nato doktorica Troha članica Slovensko-italijanske kulturno-zgodovinske komisije, katere delo, osredotočeno na narodnostni konflikt od 80. let 19. do 50. let 20. stoletja, predstavlja preboj, saj je, kot v *Prispevkih za novejšo zgodovino* (2002) ugotavlja dr. Marta Verginella, Komisija zgodovino tega obmejnega prostora prvič osvetlila »iz dveh gledišč – iz italijanskega in slovenskega – nato je dvojne poglede uskladila v eno samo pripoved[.]« na podlagi obsežnega uravnoteženja dveh vzporednih nacionalnih zgodovinopisij. Na področju tega uravnoteženja je dr. Troha dosegla pomembne uspehe.

Slavljenki za njene dosežke v znanosti in aktivno društveno delovanje iskreno čestitamo!